

drugega je še, kar me je naravnost ozlovoljilo. V tej „knjigi citatov“ je slednjih res nekaj vsaj prevedenih v slovenščino — a čujte in strmite! Samo na petih straneh predgovora sem našel petdeset (50) vrst nemškega čtiva, a v vsej knjigi, ki ni kdo zna kako obširna, je že 3000, beri: več kot tri tisoč nemških besed.

Gospoda, jaz ne pretiravam; vestno sem jih preštel, da drastično dokažem in prepričam vsestransko, da tako ne sme več biti. — Kaj si naj misli preprosti Slovenec, kaj si naj misli tujec o novodobni slovenski knjigi? — Gospod pisatelj, ste se li bali, da bi Vam kdo predbacival plagiatstvo? — [Kar je kdo proučil po najrazličnejših virih, kar je nato duševno prebavil, da je prišel končno tudi do samostojnih sklepov in nazorov, do lastnega prepričanja — s tem produktom svobodno na dan, to ni plagiatstvo, ni tuje perje, to je poštena duševna last dotičnikova. — Mislite li, g. pisatelj, da so one misli, oziroma nazori, ki ste jih Vi tako radodarno citirali, docela neoporekljivo izvirne, da niso te Vaše avtoritete storile tudi tako, kakor sem ravnokar omenil? — Sicer pa še imamo slovenskih šol, ki ne skrbijo samo za ponemčevanje, in še imamo slovenskih učiteljev, ki jim ni bilo treba postati perfektnim Nemcem kakor nam na Štajerskem, da so prišli do borgega kruha, ki ga reže učiteljski stan. In tem srečnejšim učiteljem, oziroma šolam, je menda tudi namenjena ta knjiga! — Opozarjam torej merodajne faktorje, naj blagovolijo vbodoče poskrbeti, preden spišejo in izdajo slovensko knjigo, da bo ta res slovenska, ne pa pol tič — pol miš!

Špan Anton,
učitelj v Slov. Bistrici.

Politiški pregled.

* **Novi državni zbor** bo sklican, kakor je sedaj določeno, dne 18. junija t. l.

* **Boj istrskega učiteljstva za kruh.** Pod tem naslovom smo zadnjič naznanili, da je vložilo osrednje vodstvo istrskega učiteljstva peticijo za izboljšanje učiteljskih plač. To popravljamo v toliko, da je to osrednje vodstvo le vodstvo italijanskega učiteljstva. — Dne 2. in 3. t. m. so se pa sešli v Pulju odposlanci slovenskega, hrvaškega in italijanskega učiteljstva, ki so v kolegijsni slogi določili načrt zakona, s katerim se urejuje vse pravne razmere ljudskošolskega in meščanskega učiteljstva, in določili pot, po kateri bodo nastopali dalje v dosedajšnjem izboljšanju učiteljskih pravnih razmer. O tem skupnem delu nam je obljubljeno poročilo.

* **Zvišanje plač duhovnikom.** Cesar je sankcioniral zakon glede ureditve prejemkov državnega učiteljskega osebja in glede zvišanja plač in pokojnin katoliški in pravoslavni duhovščini. Vlada je s tem darovala duhovščini 9 milijonov kron.

* **Kandidat klerikalne stranke** na Kranjskem za državni zbor je v ribniškem, velikolaškem in žužemberškem okraju učitelj Fran Jaklič.

* **Hrvaški sabor za glagolico.** V seji hrvaškega sabora je poslanec Zagorac naglašal važnost in pomen glagolice. Potem je predsednik Medaković priobčil, da mu je iz Zadra došlo poročilo, da so se tamkaj zbrali škofje, da se posvetujejo zaradi obrambe glagolice ter je zaprosil sabor, da ga pooblasti, da na sestanek škofov pošlje to-le brzojavko: „Sabor kraljevine Hrvaške se z enodušnim sklepom obrača do škofov Dalmacije, da najodločneje nastopijo v obrambo glagolice kakor svetinje in pravice vsega naroda.“ Sabor je enoglasno sprejel ta predlog in ga spremljal s klicem: Živela glagolica! — Kakor poročajo iz Zadra, so dalmatinski škofje pripravljeni prej odstopiti s svojih mest, nego odnehajo v boju za glagolico.

* **Albanci zahtevajo neodvisnost.** Iz Londona poročajo, da zahtevajo Albanci, naj se ustanovi za Albanijo poseben vilajet, ki bo neodvisen od Makedonije.

* **Govorniški tečaj za ženske.** Dunajski socialni demokrati so otvorili govorniško šolo za svoje somišljenice.

* **Papež in Francija.** Papež je dal francoskemu episkopatu nalogo, naj vzdrži status quo, duhovniki naj ostanejo v cerkvi, tudi če francoska vlada odloči drugače. Papež pozivlje tako francosko duhovščino naravnost na upor proti državni oblasti.

* **Zagrebski vsenarodni škofje** so imeli shod, kjer so zahtevali popolno ločitev od Rima. Predsedniku sabora so izročili resolucijo, ki zahteva, naj se črta iz proračuna vse vsote za cerkve.

* **Bolgarska vojska.** Po bolgarskem proračunu za tekoče leto bo imela bolgarska vojska 28 aktivnih generalov, 611 štabnih častnikov, 2310 častnikov, 182 zdravnikov, 832 sanitetnih pomočnikov, 290 uradnikov, 4247 podčastnikov in 51.386 mož. Od teh jih je v vojaških šolah 224, pri infanteriji 31.758, pri kavaleriji 5360, pri artileriji 8522, pri inženirski četi 4364, pri sanitetnih oddelkih 110, v sodnijskih uradih 100 in v pomorski četi 948 mož.

* **Srbi v Carigradu.** Srbi imajo v Carigradu precejšnjo naselbino, ki izdaja lasten tednik „Carigradski Glasnik“. Ta časnik izhaja že 17 let. V Carigradu izide tudi vsako leto poseben srbski koledar „Golub“, ki ga prištevajo k najodličnejšim srbskim koledarjem.

Vestnik.

Brez konca in brez prestanka se nadaljuje „Domoljubovo“ napadanje. Tako raste krivda dr. Žitnika od dne do dne. Dr. Žitnika kandidirajo klerikalci v postojnskem okraju. Učiteljstvo bo že vedelo priporočati izvolitev tega plemenitega svojega prijatelja! — Na to, kar očitamo mi klerikalizmu, ne črhne niti besedice, ker je tako resnično, da tega ne utaji nobeno farizejsko zavijanje. A napadi se nadaljujejo brez konca in brez prestanka. To je dokaz velike zlobnosti in hudobije. „Domoljub“ se hvali, da hodi v 18.000 izvodih v svet. Iz tega vidimo, v kolikem številu se širijo v javnosti njegove lumparije. Kje je dostojnost, kje morala, g. dr. Žitnik? — Tudi „Gorica“ bevska kakor kilavo ščene. Ta ubogi zakotni list, ki je prazen kot snetljiv klas! Ob shodu goriških naprednjakov so oklofotali njenega urednika. To je še najboljši odgovor!

Oljkan ljudski voditelj. Dr. Šušteršič, tisti, ki je nam učiteljem svetoval, naj si damo kosti numerirati, je imel v nedeljo volilni shod v St. Vidu. Na tem shodu je tovariša Žirovnika prav prostaški napadel, češ: „Vaš nadučitelj Žirovnik je slepar.“ Tako je obsodil vestnega učitelja na podlagi lažnjivega poročila v „Domoljubu“ vodja S. L. S. „Domoljub“ je namreč poročal, da pravi Ž., da bodo zajci zato še šest let drevesa glodali, ker bodo voljeni klerikalci v državni zbor. Toda g. Ž. ne govori tako neumno, kakor bi klerikalci radi imeli. Zato ga pa na vse mogoče načine izkušajo uničiti. Pa ne pojde, gospodje! Dr. Šušteršič pa, ki je po poklicu advokat, bi bil v svojih izrazih lahko previdnejši, ker ve, da se ne sme ljudi zmerjati s sleparji!

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: tov. Vinko Krek, učitelj in posestnik v Trbojah pri Smledniku, 100 K; našemu vrlému tovarišu V. Kreku je sreča naklonila veliko posestvo in premoženje; veseli nas to od srca, da se sreča spomni tupatam tudi učitelja-trpina in prav tako nas veseli tudi, da se je ta naš blagi tovariš spomnil takoj pri prvem koraku v zadovoljnejše in brezskrbnejše življenje „učiteljskega konvikta“ ter dejansko pokazal svojo stanovsko zavest. Bog plati! — Tvrška M. Grubbauer, tvornica za šolske zvezke v Lincu, je darovala za drugega pol leta minulega šolskega leta 330 K. Pri tej priliki ljudskošolskemu učiteljstvu iznova priporočamo Grubbauerjeve šolske zvezke, ki so glede kakovosti papirja, cene in oblike res priporočilno vredni; čim več bo odjemalcev, tem večji bo vsakoletni prispevek za konvikt. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se tudi po Štajerskem in Primorskem oprijeli Grubbauerjevih šolskih zvezkov? Učitelji smo sami sebi najbližji in kdor podpira nas, podpirajmo tudi mi njega. Če pa v teh kronovinah ni mogoče vpeljati Grubbauerjevih šolskih zvezkov, naj pa učiteljski društvi celjskega in goriškega okraja posredujejo pri sedanjih založnikih šolskih zvezkov, da darujejo vsako leto primerno vsoto za konvikt. Svoji k svojim! — Ob otvoritvi šole na Kalu pri St. Janžu je nabral tov. Slavko Škulj 4 K 60 h. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: M. Kabaj in Marga Zele iz Begunj pri Cerknici; Bernard Andoljšek iz Litije; Terezija Kovačič iz Gorič; Ivan Dremelj s Police; Anton Pavčič iz Kostanjevice; Rajko in Marija Justin s Trebelnega; Ivan Stupica iz Dražgoš; Ivan Kalan iz Velesovega; Fran Verbič iz Slavine; Vincenc Jurman iz Kuželja. — Jan. Tomažič iz Tinj pri Slov. Bistrici; Mart. Šampol in Srečko Mahor iz